

Yayla Turizmi ve Rekreasyon Amacıyla Yaylalara Gelen Ziyaretçilerin Bakış Açılarının Değerlendirilmesi: Kulakkaya Yaylası Örneği

İbrahim SEZER^{1*}

Murat KILIÇ²

¹ Giresun Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Coğrafya Bölümü, Giresun.

² Giresun Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Coğrafya Bölümü, Giresun.

* Sorumlu Yazar:

E-posta: ibrahimsezer@mynet.com

Geliş Tarihi: 27 Ekim 2015

Kabul Tarihi: 10 Aralık 2015

Özet

Eskiden genellikle hayvancılık ve tarımsal faaliyetlerin gerçekleştirilmesi amacıyla yararlanılan yayla sahaları, son yıllarda turizm ve rekreasyonel aktiviteler için de oldukça cazip yerler haline gelmeye başlamışlardır. Sahip oldukları doğal ve beşeri çekicilikleriyle yayla alanları, ziyaretçilerin ilgisine mazhar olmaktadır. Bu bağlamda özellikle Doğu Karadeniz yaylaları son dönemlerde gerek yerli gerekse yabancı turistleri ağırlamaktadır. İnceleme sahasının sınırları içerisinde yer aldığı ve turistik anlamda ilgi gören birçok yaylaya sahip olan Giresun ili, 3 yayla turizm merkezini ve yayla turizminin geliştirilmesine elverişli birçok yayla sahasını barındırmaktadır. Bunlardan birisi de Dereli ilçesi Yavuzkema Beldesi'ne bağlı Kulakkaya Yaylasıdır. 1991 yılında Bakanlar Kurulu kararıyla turizm merkezi ilan söz konusu yayla, ilginç doğası, zengin bitki örtüsü, tertemiz suları ve havası ve Karadeniz yayla kültürüne has çekicilikleriyle (yöresel yemekler, geleneksel meskenler, el sanatları, yöresel müzik, oyunlar vb.) geliştirilebilecek bir turizm varlığına sahiptir. Bu denli zengin bir kaynak potansiyeline sahip Kulakkaya Yaylası, her yıl yerli ve yabancı turistler ile çok sayıda günübirlikçiye ağırlamaktadır.

Bu bağlamda çalışmamızda Kulakkaya Yaylası'na gelenlerin yaylaya ve yayladaki turizm ve rekreasyon faaliyetlerine bakış açıları ölçülmeye çalışılmıştır. Yüz yüze anket tekniğiyle buraya gelen 125 kişiye yaptığımız anket çalışmasından; yaylaya gelen ziyaretçilerin genellikle tatmin düzeylerinin yüksek olduğu, yaylanın geleceğini umut verici olarak gördükleri, günübirlik olarak yararlandıkları, kendi araçlarıyla geldikleri, yaylayı daha çok doğal güzelliği nedeniyle tercih ettikleri anlaşılmaktadır. Dolayısıyla Kulakkaya Yaylası'na gelen ziyaretçilerin bakış açılarının genellikle olumlu olduğu gözlenmektedir. Yeterli turistik altyapı, tanıtım ve erişim olanakları oluşturulduğunda, koruma-kullanma dengesi gözetilerek turizm faaliyetleri sürdürüldüğünde, yaylanın gelecek için umut verici olduğu ve önemli bir turistik değer olduğu anlaşılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Kulakkaya, Ziyaretçi, Yayla, Bakış Açısı

Evaluation Of Perspectives Of Visitors Visiting Highlands For Highland Tourism And Recreation: Case Of Kulakkaya Highland

Abstract

In the past highland areas were often used for farming and agricultural activities whereas in recent years such areas started to become quite attractive place for tourism and recreation activities. Highland areas with natural and social charm attract attention of visitors. In this context, especially in recent years Eastern Black Sea highlands welcome both domestic and foreign tourists. Giresun city located within the boundaries of our investigation field has 3 highlands which attract attention in terms of tourist attractions and many highlands areas suitable for development of highland tourism. One of them is Kulakkaya highland connected to Yavuzkema Borough of Dereli district. In 1991, the highland was declared tourism center by resolution of Council of ministers and promises a touristic asset to be improved with its interesting nature, rich habitat, natural water and air and its attractions unique to Black Sea highland culture unique (local dishes, traditional dwellings, crafts, local music, games, etc.) With such a rich resource potential Kulakkaya highland welcomes every year a large number of domestic and foreign tourists and excursionists.

In this context, we aim to measure perspectives of visitors about Kulakkaya highland and tourism and recreation activities performed in highland in our study. As a result of our face to face questionnaire where we have asked a variety of questions to 120 people visiting the area it is concluded that: satisfaction level of visitors is high, they found future of highland promising, they enjoyed quality of service and food. However, visitors noted that there is no public toilet in village, they visit through daily excursions, they visited with their own cars and they preferred due to its natural beauty. Therefore it is observed that views of visitors of Kulakkaya highland is quite positive. It is understood that when sufficient touristic infrastructure is supplied, promotion and access opportunities are provided and tourism activities are performed observing protection and consumption equilibrium the highland promises good touristic future and it has a touristic value.

Keywords: Kulakkaya, Visitors, Highland, Perspective

GİRİŞ

Yaylaların bulunduğu sahalarda, son yıllarda doğal ortamlarda tatil yapmak isteyen, sessizliği ve sakinliği arzu eden insanların dikkatlerini çekmektedir. Yaylalar, kendilerine

özgü doğal, tarihi, kültürel ve estetik çekicilikleriyle, insanların rutinleşen ve sıradan bir hal alan yaşamlarında arzu ettikleri farklı ve ilgi çekici güzellikleri görmeleri, farklı tecrübeleri edinmelerine de olanak sunmaktadır. Bu durum,

klasik turizm faaliyetlerinden sıkılan ve doğayla baş başa kalmak, yayla kültürünün somut örneklerini görmek isteyen ziyaretçilerin yaylalara yönelmesine zemin hazırlamaktadır. Bu bağlamda yayla sahaslarının turizme açılması, yaylalardaki turistik çekiciliklerinin ziyaretçilerin ilgi ve beğenilerine sunulması, yaylalardaki turistik aktivitelerin canlandırılması söz konusu olabilmektedir.

Yayla etkinlikleri, yayla kültürü ve bozulmamış doğada yaşamak, diğer insanların da ilgisini çekmiş ve bu yaşama tarzına iştirak etmelerini sağlamış, sonuç olarak da “yayla turizmi” şeklinde bir turizm türünün ortaya çıkmasına zemin hazırlamıştır. Yayla turizmi, geleneksel turizmden farklı özelliklere sahip, daha spesifik motiflerle harekete geçirilen bir turizm varlığıdır. Dağ, kış, doğa, yeşil, orman, mağara, akarsu, doğal beslenme, farklı iklim, gürültü ve diğer kirliliklerden uzak olma; spor, yürüyüş, rafting, ayak, yüzme, çim kayağı, golf, festivaller, avlanma gibi turistik ürün bileşenleri, yayla turizmini çekici hale getiren ve dikkat çekmesini sağlayan unsurlardır [9]. Kırsal turizm türlerinden biri olan yayla turizmi, yaylalarda konaklama, dinlenme, çevrede geziler yapma, gerek doğal gerekse kültürel amaca yönelik gözlemlerde bulunma, geleneksel yayla yaşamını izleme hatta bu yaşama aktif olarak katılma gibi aktiviteleri kapsamaktadır [13].

Ülkemiz, yayla turizmi potansiyeli bakımından da zengin bir ülkedir. Yaylalar ve yaylacılık faaliyeti, ülkemizde oldukça eski dönemlerden beri sürdürülen bir faaliyettir. Geçmişte, Anadolu yaylaları, ekonomik faaliyet olarak, büyük çoğunlukla hayvancılık fonksiyon faaliyet alanları durumunda idi. Günümüzde ise ülkemizde kırsal yerleşmelerin ekonomik yaşamlarında meydana gelen köklü değişimler ve küresel ölçekli makro ekonomik değişimler yaylaların yüz yıllardır süregelen klasik amaçlı kullanımlarına yeni fonksiyonlar eklenmesine yol açmıştır. Yaylalar zamanla sadece kırsal nüfusun kullanım alanları olmaktan çıkmış, artık kentli nüfusun da ilgi alanları haline gelmeye başlamıştır. Yaz aylarında serinleme, dinlenme, doğal ortamda doğal yaşamı gözleme, dağ-yayla havası teneffüs etme, doğal ürünler tüketme ve daha birçok faaliyetin sürdürüldüğü bir turizm türü olarak artık yayla turizmi adlı bir turizm türü gelişmeye ve adını duyurmaya başlamıştır [8].

Ülkemizde yaylacılık faaliyetinin en fazla yayılış gösterdiği ve çok sayıda yaylanın bulunduğu alanlardan birisi de araştırma sahasının da içerisinde yer aldığı Doğu Karadeniz Bölümü'dür. Doğu Karadeniz, kıyıya paralel uzanan dağlık alanları ve engebeli topoğrafyasıyla birçok yayla sahasına ev sahipliği yapmaktadır. Bu bağlamda ülkemizde dağlık alanların yayla turizmine en uygun kesimini, Doğu Karadeniz Dağları oluşturmaktadır. Bu durumun meydana gelmesine katkı yapan en önemli faktörler olarak kıyıya, birbirine ve bir yerleşim birimine yakın çok sayıda yaylanın bulunması, yaylaların zengin bitki örtüsüyle yeşil turizm, ayrıca iklimizim, alpinizm, sıcak su kaynakları termalizm, dağınık yerleşme düzeni ve ahşap sivil mimari örnekleriyle kırsal turizme örnek olması gibi etkenler sıralanabilir [7]. Ayrıca akarsular, göller, şelaleler, ormanlar, çeşit çeşit bitki türleri ve faunası ile doğal güzellikler bakımından büyük bir zenginliğe sahip Doğu Karadeniz Bölgesi yaylaları, bu güzelliklerin yanı sıra, yayla konutlarının özgün mimari yapısı ve buralardaki geleneksel yaşam tarzı gibi kültürel çekicilikleri ile hem yerli hem de yabancı turistler için giderek daha popüler hale gelmeye başlayan kırsal mekânlardır [13].

Giresun ili de yayla turizmi bağlamında değerlendirilebilecek birçok yayla sahasına sahiptir. Giresun ili, sahip olduğu Giresun Dağları ve Karagöl Dağları gibi dağlık ve

engebeli alanlarda ve yakınlarında pek çok yayla ve oba yerleşmelerini barındırmaktadır. Somuncu (2008), Giresun ilindeki yaylaları turizm/rekreasyon bakımından üç grup halinde ele almanın mümkün olabileceğini belirtmiştir. Buna göre turistik açıdan en dezavantajlı yayla grubu üçüncü gruptaki yaylalardır. Üçüncü grupta yer alan yaylalar, turizm potansiyeline sahip olmakla beraber konaklama, erişim ve turistik alt yapı gibi konularda yeterli düzeyde gelişme gösteremeyen yaylalardır. Bunlar gerekli olanaklar sağlandığında turizme açılabilirler. Bunlara örnek olarak; Çakrak, Sanalan, Paşakonağı, Çağman, Paşakonağı, Isıranlı, Eğriambar, Ağalıklarını Panayır, Kanatdüzü, Kavraz, Ağaçbaşı, Çakal, Günlük, Karadağ, Karaovacık, Kınık, Eğribel, Başyayla, Tutak ve Kazıklı Yaylalaları verilebilir. İkinci grupta yer alanlar yine yüksek turizm/rekreasyon potansiyeli olan yaylalardır. Bunlara örnek olarak: Melikli Obası, Sis Dağı Yaylası, Karagöl Yaylası, Tamdere Yaylası, Anastos Yaylası ve Tamzara Yaylası'dır. Birinci grupta yer alanlar ise uzun süredir turizm/rekreasyon aktivitelerinin yapıldığı, bu anlamda özellikle iç turizm bakımından hem Giresun ili hem de Doğu Karadeniz Bölümü için popüler denilebilecek yaylalar olan ve turizm merkezi olarak ilan edilen Kümbet, Bektaş ve Kulakkaya yaylalardır [14].

Bu bağlamda anket çalışması için çalışma alanı olarak seçtiğimiz Kulakkaya Yaylası da turizm merkezi olarak ilan edilen yaylalar içerisinde yer almaktadır. Kulakkaya Yaylası, başta doğal güzellikleri (sıra dışı doğası, zengin bitki örtüsü, tertemiz suları ve havası vb.) olmak üzere, Karadeniz yayla kültürüne has çekicilikleriyle (yöresel yemekler, geleneksel meskenler, el sanatları, yöresel müzik, oyunlar vb.) geliştirilebilecek bir turizm varlığına sahiptir. Ayrıca Kulakkaya Yaylası, *Yeşil Yol* güzergahının da üzerinde olan bir yayla sahası olduğu için gelecek vaat eden turistik destinasyonlardandır. Bu çevrede doğa yürüyüşü, atlı doğa yürüyüşü, foto safari, jeep safari, bisiklet safari, botanik turizmi, yaban hayatı gözlemciliği gibi birçok turistik aktivite yapılabilir. Bunun yanı sıra dağ turizmi, sağlık turizmi, kış turizmi, kültür turizmi gibi turizm türleri açısından da uygun koşullara sahiptir. İşte bu yüksek turizm potansiyeline sahip olan Kulakkaya Yaylası, gerekli turistik altyapı, konaklama ve erişim olanaklarının geliştirilmesiyle, etkili tanıtımlarla ve hepsinden önemlisi koruma-kullanma dengesinin gözetildiği uzun vadeli sürdürülebilir planlamalarla, yayla turizminde markalaşma yolunda önemli aşamalar kat edebilecektir [12].

Yaylayı ziyaret edenlerin turizm rekreasyon faaliyetlerine yönelik algı ve bakış açılarını tespit etmek için, inceleme alanı olarak seçtiğimiz Kulakkaya Yaylası ve çevresinde turizm çeşitlerinin geliştirilmesinde, ziyaretçilerin davranış ve tepkilerinin de etkili olabileceği kanısındayız. Nitekim ziyaretçilerin istekleri, kaygıları, yayla ve çevresinde gördükleri sorunlar ve bunlara yönelik önerileri, turizm ve rekreasyon faaliyetlerinin geliştirilmesinde ve geleceğe dönük planlamalarda önem taşımaktadır. Bunları dikkate almadan turizm ve rekreasyon faaliyetlerinin geliştirilmesi oldukça güçtür. Bu bağlamda Kulakkaya Yaylası gibi turizmin gelişme göstermeye başladığı turizm merkezlerinde, turizmin planlaması ve sürdürülebilir bir şekilde yürütülmesinde ziyaretçilerin de görüşlerinin dikkate alınması ve öngörülerinin göz önünde bulundurulması yararlı olacaktır.

ARAŞTIRMANIN AMACI

Çalışmadaki temel gayemiz, Giresun ilinin Dereli ilçesi Yavuzkema Beldesi sınırları içerisinde yer alan Kulakkaya Yaylası'na turizm ve rekreasyon amaçlı gelen ziyaretçilerin,

ayla ve çevresindeki çekicilikler, turistik altyapı, turistik aktiviteler ile yayla halkına yönelik bakış açılarının ve yaklaşımlarının tespit edilmesi; yayla sahası ve halkıyla olan ilişkilerinden oluşan etkileşimlerin, geliştirildikleri tepkilerin ortaya çıkarılması ve meydana gelen sorunlarla ilgili çözüm önerilerin ortaya konulmasıdır. Bu kapsamda çalışmamızda Kulakkaya Yaylası örneğinden yola çıkarak, bu çevrede yayla turizminin geliştirilebilmesinde ziyaretçilerin görüşlerinin ve algılamalarının dikkate alınması ve önemsenmesi üzerinde de durulmaktadır. Bilindiği gibi yayla turizmi gibi pek çok turizm türünün geliştirilmesinde ziyaretçilerin, bu konulardaki bakış açılarının tespit edilmesi oldukça önemli taşımaktadır. Dolayısıyla gerek Giresun ilinde gerekse bölgede yayla turizminin ve diğer turizm türlerinin sürdürülebilir bir şekilde geliştirilmesinde, turistlerin görüş, düşünce ve önerilerinin dikkate alınması, turizmin geliştirilmesine de destek olacaktır.

ARAŞTIRMANIN METODU

Çalışmamızda Giresun Giresun ilinin Dereli ilçesi Yavuzkema Beldesi sınırları içerisinde yer alan Kulakkaya Yaylası'na turizm ve rekreasyon amaçlı gelen ziyaretçilerin bakış açıları ve yaklaşımları, anket tekniği kullanılarak tespit edilmeye çalışılmıştır. Bu bağlamda 2014 yılı yaz mevsiminde yayla ve yakın çevresini ziyaret edenler içerisinde 18 yaş ve üzerindeki 125 kişi ile basit tesadüfi teknikte yüz yüze anket çalışması yapılmıştır.

Anketimizde öncelikle anket uygulanan kişilerin demografik ve sosyal nitelikleri tespit edilmeye çalışılmıştır. Daha sonra yayla sahasına geliş sıklıkları, kimlerle ve hangi araçlarla geldikleri ve hangi kaynaklardan bilgi aldıkları belirlenmeye gayret edilmiştir. Buna ek olarak ziyaretten memnuniyet düzeyleri, geliş sebepleri, konaklama tercihleri, yayla sahasındaki çeşitli unsurlara yönelik beğeni durumları ile gördükleri ve karşılaştıkları sorunlar ve bunlara yönelik önerileri tespit edilmeye çalışılmıştır.

ARAŞTIRMANIN SINIRLILIKLARI

Anketteki soru sayısının oldukça fazla olması ve makalenin de belirlenmiş sayfa sayısı sınırı geçmemesi için yayla sahası ve turizm potansiyeli, genel olarak tanıtılmaya gayret edilmiş, bütün soruların tablosu çalışmaya konulmamış, çapraz analizler çalışmaya dahil edilmemiş, özellikle önem arz eden hususlara daha çok yer verilmiştir.

ÖRNEKLEM ALANI OLAN KULAKKAYA YAYLASI VE YAKIN ÇEVRESİNİN ÖZELLİKLERİ

Giresun ilinde dikkat çeken yayla alanlarından birisi olan ve aynı zamanda yayla turizm merkezi olarak ilan edilen Kulakkaya Yaylası, Giresun'a yaklaşık 45 km uzaklıkta, Dereli ilçesi Yavuzkema beldesi sınırları içerisinde yer almaktadır (Fotoğraf 1) (Harita 1). Burası, 1500 - 1600 m yükselti aralığında yer almaktadır. İlginç doğal güzelliklere sahip olup, Giresun'un eskiden beri en çok bilinen ve gidilen yayla sahasıdır [6]. Tarihi ipek yolu güzergâhlarının birisi üzerinde kurulmuş olan yayla, sadece Giresun'da değil Doğu Karadeniz'deki en eski otantik yerleşim sahalarından biridir. İlgiyle ziyaret edilen, tanınan ve artık bir sayfiye yerleşmesine dönüşmüş olan Kulakkaya Yaylası, Giresun'un varlıklı aileleri tarafından mesire yeri olarak kurulmuştur. Kulakkaya Yaylası, 20.09.1991 tarih ve 20997 Sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bakanlar Kurulu kararıyla Turizm Merkezi ilan edilmiştir [1,15].

Fotoğraf 1. Kulakkaya Yayla yerleşmesinden bir görünüm.

Harita 1. Kulakkaya Yaylası'nın lokasyonu

Kulakkaya Yaylası, eğimli bir tepenin kuzey yamacı üzerinde kurulmuştur. Yaylanın topoğrafik görünümünü incelediğimizde, Kümbet Yaylası gibi Giresun Dağları'nın eteklerinde yer alan Kulakkaya Yaylası ve çevresindeki saha, Aksu deresi ve kolları tarafından bugünkü şeklini almıştır. Birçok kaynağın ve yan derelerin birleşmesiyle oluşan bu akarsular, araziye derin bir biçimde aşındırarak oldukça engebeli bir topoğrafik yapının oluşmasına yol açmışlardır. Bu görünümüyle de yayla ve çevresi, yeryüzü şekilleri bakımından, Doğu Karadeniz Bölümü'nün eğimli ve engebeli topoğrafik yapısına sahiptir [16]. Kulakkaya Yaylası'nın topoğrafyası, genel olarak akarsular tarafından derin bir şekilde yarılmış yüksek bir plâto karakterine sahiptir. Yayla yerleşme alanının yükseltisi 1 624 metredir [13].

Kulakkaya Yaylası'na insanları çeken bir diğer doğal çekicilik ise yayla sahalarının kendine has mikroklimatik ortamının burada da mevcut olmasıdır. Kulakkaya Yaylası'nın da içerisinde yer aldığı Doğu Karadeniz Dağları'nın kıyıya dönük yamaçlarında her mevsimi yağışlı, yaz mevsimi ile kış mevsimi arasında sıcaklık farkının oldukça az olduğu; yazların nispeten serin, kışların ise ılık geçtiği tipik Kara-

deniz iklimi görülmektedir [4]. Bu iklimde denizel etkiler kuvvetle hissedilir ve cephesel istasyonların geçişine bağlı olarak yağış miktarı oldukça yüksektir [10]. Bununla birlikte Kulakkaya Yaylası'na doğru çıkıldıkça yükseltinin artması ve topoğrafyanın değişmesine bağlı olarak söz konusu iklim koşullarındaki ılıman etkiler azalmakta ve özellikle kış mevsiminde daha sert bir iklimik ortam meydana gelmektedir. Bu bağlamda yüksekliği 1 600 m'leri aşan yüzey şekillerinin bulunduğu Kulakkaya Yaylası ve yakın çevresinde iklim özellikleri, kıyı kesimlerine göre sıcaklık, nem ve yağışlılık bakımından farklılık göstermektedir. Yaz mevsiminde sıcaklık, kıyı kesimlerine oranla daha düşük değerler göstermekte yani serin hava koşulları görülmektedir. Kış mevsimi ise sıcaklıkların oldukça düştüğü ve kar yağışlarının görüldüğü bir görünüm arz etmektedir [12].

Kulakkaya Yaylası'nda sıcaklıkların daha düşük olması, özellikle yayla sezonunda kıyı kesimlerine göre daha serin ve rahatlatıcı hava koşullarının görülmesine katkı yapmaktadır. Bu durum "yayla havası" olarak adlandırılan ve pek çok insanı buralara çeken bir iklimik cazibedir. Her ne kadar kış mevsiminde sıcaklık düşük olsa ve kar yağışı yaşamı ve ulaşımı, zaman zaman güçleştirse de yayla sahasının ormanlık alanlarıyla birlikte ayrı bir güzelliğe büründüğü ve kartpostalik görüntülerin ortaya çıktığı da görülmektedir. Bu nedenle bu sahalarda kış turizminin de geliştirilmesine dönük çalışmaların yapılması gerekmektedir [12].

Kulakkaya yayla sahasının bulunduğu yükselti aralığı (yayla yerleşme alanının yükseltisi 1 624 metredir), iklim özellikleri, bitki örtüsü ve doğal ortamıyla, özellikle klimaterapi gibi sağlık turizmi faaliyetleri açısından değerlendirilebilecek düzeyde bir potansiyel taşıdığı anlaşılmaktadır. Nitekim Sürekli Eğitim ve Bilimsel Araştırmalar Derneği (SEBAD) tarafından organize edilen 6. *Solunum Zirvesi*, 11-15 Haziran 2014 tarihleri arasında Kulakkaya Yaylası'nda gerçekleştirilmiştir. Bu zirvede sağlıkla ilgili çeşitli konular ele alınmış, *yüksek irtifada toplantı ve stresten korunma* da değinilen konular arasında yer almıştır. Ayrıca katılımcılar, yayla ortamını bizzat tecrübe etme olanağına da kavuşmuşlardır [12].

Kulakkaya Yaylası ve yakın çevresindeki bir diğer doğal çekicilik kaynağı çeşitli flora ve fauna elemanlarının bulunmasıdır. Doğu Karadeniz Bölümü'nde yer alan bir yayla sahası olan Kulakkaya Yaylası'nın da bulunduğu alanda, 1 500 m'den sonra yaklaşık 1 800 m yükseltilere kadar saf topluluklar halinde, sis alan yamaçlar boyunca doğu ladinleri (*Picea orientalis*) yaygındır ve yer yer Doğu Karadeniz köknarlarıyla (*Abies nordmanniana*) ve sarıçamlarla (*Pinus sylvestris*) da topluluklar oluşturmaktadır. Yayla sahasının çevresindeki daha alçak kesimlerde gürgen (*Carpinus betulus*), kestane (*Castanea sativa*), kayın (*Fagus orientalis*), huş (*Betula pendula*), akçaağaç (*Acer L.*), karaağaç (*Ulmus glabra*), taflan (*Laurocerasus officinalis*), çakal eriği (*Prunus spinosa*), kızılbaş (*Alnus glutinosa* subsp. *Barbata*), fındık (*Corylus L.*), laden (*Cistus L.*), ıhlamur (*Tilia L.*), funda (*Erica arborea*), yabani kiraz (*Cerasus avium*) ve meşe (*Quercus L.*) ağaçlarına da rastlanmaktadır. Ormanların alt katında yer alan ormanaltı florasını ise yaygın olarak mor ve sarı çiçekli ormangülleri (*Rhododendron L.*) ile karayemişler (*Prunus L.*) oluşturmaktadır. Ayrıca orman ekosisteminin üstünde çayır-mera ekosisteminin bir unsuru olan otsu bitkiler de yer almaktadır [2,3,5,11,16]. Kulakkaya Yaylası ve çevresi, yaban hayatı bakımından oldukça zengindir.

Kulakkaya Yaylası ve yakın çevresi, sadece doğal turistik çekicilikler açısından değil beşeri turistik kaynaklar açısından da oldukça zengindir. Yayla ve çevresindeki si-

vil mimari örnekleri (geleneksel yayla meskenleri), yöresel kıyafetler, birbirinden lezzetli yöresel yemekler, yöresel figürlerin hakim olduğu folklorik etkinlikler turizm açısından değerlendirilebilecek beşeri unsurlardır. Burası, ilgi çekici yayla kültürünün en güzel örneklerinin gözlemlendiği, Giresun'un eskiden beri en çok bilinen ve gidilen yayla sahasıdır (Bekdemir, 2000: 262-263). Eskiden beri ilgiyle ziyaret edilen, tanınan Kulakkaya yaylası, günümüzde bir sayfiye yerleşmesine dönüşmüş durumdadır [1]. Kulakkaya Yaylası'nda, az sayıda da olsa geleneksel mimariyle yapılmış yayla meskenleri, geleneksel yaylacılık faaliyetleri ve yöresel etkinlikler mevcuttur. Bu çerçevede yaz mevsiminde *Kulakkaya – Ağaçbaşı Uluslararası Yayla Kültür ve Sanat Festivali*; kış mevsiminde *Kulakkaya Kar Festivali ve Off Road Oyunları* gerçekleştirilmektedir [12].

Dolayısıyla Kulakkaya Yaylası turistik açıdan dikkat çekici doğal turistik kaynakları ve yöresel özelliklerin ağır bastığı kültürel kaynaklarıyla değerlendirilebilecek bir turizm potansiyeline sahiptir. Kulakkaya Yaylası ve çevresinde turizmin gelişmesini olumlu yönde destekleyen etkenler bulunmaktadır. Bunların en çok önem taşıyanları: trekking ve tırmanma sporlarına elverişli, harika doğa manzaralarıyla bütünleşen dağlık ve engebeli topoğrafyaya sahip olması; Desput kayası, Çaldağ gibi ilgi çekici dağlık ve kayalık alanların bulunması; geniş ve iğne yapraklı ağaçlar, ormanaltı ve alpin çayırlardan oluşan zengin flora elemanlarına sahip olması; tavşan, kurt, tilki gibi kara hayvanlarının yanı sıra çok sayıda kuş türüne ev sahipliği yapması; kendine has mikrokliması ve "yayla havası" olarak bilinen tertemiz havasının bulunması; yöresel yemekler, geleneksel meskenler, el sanatları, düğün ve eğlenceler, yöresel müzik ve oyunlar gibi yöresel çekiciliklere sahip olması; Doğu Karadeniz'e özgü yayla yaşamı tarzının görülmesi; geleneksel bahçe tarımının yapıldığı çevriklere sahip olması; özellikle gününbirlikçilerin piknik yapmak için tercih ettikleri lezzet kalitesi yüksek hayvancılık ürünlerinin (et, peynir, yoğurt, ayran vb.) bulunması; tertemiz havası, sessiz ve sakin doğasıyla klimaterapi açısından uygun konumda olması; yol kalitesinin son yıllarda oldukça iyileştirilmiş olması, yeşil yol güzergahında bulunması; yaz mevsiminde yayla festivalinin, kış mevsiminde ise kar festivali ve off road oyunlarının yapıyor olması; kayak turizminin geliştirilebileceği ve telesiyej sisteminin kurulabileceği potansiyel pistlere sahip olması; bu çevrede gerçekleştirilebilecek doğa yürüyüşü, at safari, bisiklet safari, sportif olta balıkçılığı, botanik turları, doğa fotoğrafçılığı, yaban hayatı ve kuş gözlemciliği gibi turizm aktivitelerine elverişli olması; ekoturizm, kış turizmi, sağlık turizmi, kültür turizmi gibi turizm türlerinin geliştirilebileceği ortamlara sahip olması; 1991 yılında Bakanlar Kurulu kararıyla yayla turizm merkezi ilan edilmesi gibi turizmin gelişmesine katkı sağlayacak avantajlara sahip olmasıdır [12].

ARAŞTIRMA BULGULARI

Giresun ilinin Dereli ilçesi Yavuzkema Beldesi sınırları içerisinde yer alan Kulakkaya Yaylası'na turizm ve rekreasyon amaçlı gelen ziyaretçilerin, yayla ve çevresindeki çekicilikler, turistik altyapı, turistik aktiviteler, karşılaştıkları sorunlar ile yayla halkına yönelik bakış açılarının ve yaklaşımlarının tespit edilmesi amacıyla, 2014 yılı içerisinde, Kulakkaya Yaylası'na gelen 18 yaş ve üzerindeki 125 kişi ile basit tesadüfi teknikle yüz yüze yaptığımız anketin ilk bölümünde ankete katılanların demografik ve sosyo-ekonomik özellikleri incelenmiştir. Öncelikle ankete katılanların cinsiyet, medeni durum, yaş, meslek, doğum yeri, öğrenim du-

Tablo 1: Katılımcıların Özellikleri

	Frekans(n)	Oran(%)		Frekans(n)	Oran(%)
Cinsiyet			Mesleki Durum		
Erkek	49	39,2	Çiftçi	2	1,6
Kadın	76	60,8	Memur	28	22,4
Medeni Durum			Serbest Meslek	38	30,4
Evli	70	56,0	İşçi	26	20,8
Bekar	53	42,4	Asker	1	0,8
Dul	2	1,6	Ev Hanımı	4	3,2
Doğum Yeri			Emekli	9	7,2
Giresun-Merkez	51	40,8	Öğrenci	15	12
Giresun Dışı	31	24,8	Esnaf	2	1,6
Giresun İlçeleri	43	34,4			
Yaş Aralıkları			Gelir Düzeyi		
18 – 24	32	25,6	0 – 500	19	15,2
25 – 34	36	28,8	501 – 1000	24	19,2
35 – 44	28	22,4	1001 – 1500	34	27,2
45 – 54	12	9,6	1501 – 2000	17	13,6
55 +	17	13,6	2001 – 2500	12	9,6
			2501+	19	15,2
Öğrenim Durumu			İkametgah Yeri		
Okur-Yazar Değil	2	1,6	Giresun Merkez	61	48,8
İlkokul	27	21,6	Giresun İlçeleri	15	12
Lise	61	48,8	Giresun Köyleri	26	20,8
Üniversite	35	28,0	Giresun Dışı	21	16,8
			Yurt Dışı	2	1,6
Toplam	125	100	Toplam	125	100

rumu gibi bilgiler tespit edilmeye çalışılmıştır. Bu çerçevede ankete katılanların % 39,2'si (49 kişi) erkeklerden oluşurken, % 60,8'i (76 kişi) kadınlardan oluşmaktadır. Buradan ankete katılanların yarısından fazlasının kadınlardan oluştuğu anlaşılmaktadır. Ankete katılanların % 56,0'ı (70 kişi) evlilerden oluşurken, % 42,4'ü (53 kişi) bekarlardan ve % 1,6'sı (2 kişi) dulardan oluşmaktadır. Buradan ankete katılanların çoğunlukla evlilerden oluştuğu görülmektedir (Tablo 1).

Ankete katılanların % 13,6'sı (17 kişi) 55 ve üzeri yaş grubundakilerden, % 9,6'sı (12 kişi) 45-54 yaş aralığındakilerden, % 22,4'ü (28 kişi) 35-44 yaş grubundakilerden, % 28,8'i (36 kişi) 25-34 yaş aralığındakilerden, % 25,6'sı (32 kişi) 18-24 yaş grubundakilerden oluşmaktadır. Buradan ankete katılanların önemli bir bölümünün orta yaş gruplarında olduğu anlaşılmaktadır. Ankete katılanların % 1,6'sı (2 kişi) okur yazar olmayanlardan, % 21,6'sı (27 kişi) ilkokul mezunlarından, % 48,8'i (61 kişi) lise mezunlarından, % 28'i (35 kişi) üniversite mezunlarından oluşmaktadır. Buradan ankete katılanların büyük çoğunluğunun lise ve üniversite mezunu olduğu anlaşılmaktadır. Ankete katılanların % 40,8'i (51 kişi) Giresun merkez doğumlu iken, % 34,4'ü (43 kişi) Giresun ilçelerinde % 24,8'i (31 kişi) Giresun dışında doğmuştur (Tablo 1). Buradan ankete katılanların büyük çoğunluğunun Giresun ilinde doğumlu ve yerli ziyaretçi olduğu anlaşılmaktadır.

Ankete katılanların aylık kazançlarını değerlendirdiğimizde % 15,2' si (19 kişi) 0-500 TL arasında, % 19,2'si (24 kişi) 501-1000 TL arasında, % 27,2'si (34 kişi) 1001-1500 TL arasında, % 13,6'sı (17 kişi) 1501-2000 TL arasında, % 9,6'sı (12 kişi) 2001-2500 TL arasında, % 15,2'sinin (19 kişi) 2501 TL üzerinde aylık gelire sahip oldukları anlaşılmaktadır. Buradan ankete katılanlar içerisinde 1001-1500 TL arasında gelire sahip olanların çoğunlukta olduğu anlaşılmaktadır. Ankete katılanların mesleklerine göre dağılımına baktığımızda, % 1,6'sının (2 kişi) çiftçi, % 22,4'ünün (28 kişi) memur, % 30,4'ünün (38 kişi) serbest meslek, %

20,8'inin (26 kişi) işçi, % 0,8'inin (1 kişi) asker, % 3,2'sinin (4 kişi) ev hanımı, % 7,2'sinin (9 kişi) emekli, % 12'sinin (15 kişi) öğrenci, % 1,6'sının (2 kişi) esnaftan oluştuğu görülmektedir (Tablo 1). Buradan ankete katılanların çoğunluğunun serbest meslek, memur ve işçilerden oluştuğu anlaşılmaktadır.

Ankete katılanların yaşadıkları yerlerin dağılımına baktığımızda, % 48,8'inin (61 kişi) Giresun Merkez'de, % 12'sinin (15 kişi) Giresun ilçelerinde, % 20,8'inin (26 kişi) Giresun köylerinde, % 16,8'inin (21 kişi) Giresun dışında, % 1,6'sının (2 kişi) yurt dışındaki yerlerde yaşadıkları anlaşılmaktadır (Tablo 1). Buradan ankete katılanların yine tamamına yakınının Giresun ilinde ikamet etmekte olduklarından hareketle yaylaya gelen turistlerin büyük çoğunluğunun yakın çevreden olduğu anlaşılmaktadır.

Ankete katılanlara "Buraya kaç kere geldiniz ?" sorusunu sordüğümüzde; ziyaretçilerin % 30,4'ü (38 kişi) ilk kez geliyor, % 11,2'si (14 kişi) ikinci kez geliyor, % 58,4'ü (73 kişi) üçüncü defadan daha çok geldim cevabını işaretlemişlerdir. Buradan yayla ve yakın çevresini ziyaret edenlerin, yaklaşık % 60'tan fazlasının iki defadan daha fazla yaylaya geldiği, tekrar gelme oranlarının oldukça yüksek olduğu ve ziyaretleri tekrarladıkları görülmektedir (Tablo 2).

Tablo 2. "Buraya Kaç Kere Geldiniz ?" Sorusuna Katılımcıların Verdiği Cevapların Dağılımı

	Frekans(n)	Yüzde(%)
İlk Kez Geliyorum	38	30,4
İkinci Kez Geliyorum	14	11,2
Üçüncü Defadan Daha Çok Geldim	73	58,4
Toplam	125	100

Ankete katılanlara “Buraya kiminle geldiniz ?” sorusunu sorduğumuzda, ziyaretçilerin % 5,6’sı (7 kişi) yalnız, % 12’si (15 kişi) eşimle, % 40’ı (50 kişi) ailemle, % 42,4’ü (53 kişi) arkadaşım-la-arkadaşlarımla cevabını işaretlemişlerdir (Tablo 3). Buradan ankete katılanların % 80’den fazlasının ailecek ve arkadaş gruplarıyla, az bir kısmının da yalnız veya eşi ile gelmeyi tercih ettikleri anlaşılmaktadır.

Tablo 3: “Buraya Kiminle Geldiniz ?” Sorusuna Katılımcıların Verdiği Cevapların Dağılımı

	Frekans(n)	Yüzde(%)
Yalnız	7	5,6
Eşimle	15	12
Ailemle	50	40
Arkadaşım-la-Arkadaşlarımla	53	42,4
Toplam	125	100

Ankete katılanlara “Buraya hangi tür araçla geldiniz ?” diye sorduğumuzda, % 74,4’ü (93 kişi) kendi aracımıyla, % 1,6’sı (2 kişi) kamu taşıtıyla, % 13,6’sı (17 kişi) kiralık vasıtayla, % 1,6’sı (2 kişi) şehirlerarası otobüsle, % 2,4’ü (3 kişi) tur aracıyla ve % 6,4’ü (8 kişi) diğer (arkadaş ve eş-dost aracıyla, yayla dolmuşuyla vb) ulaşım araçlarıyla geldiklerini belirtmişlerdir (Tablo 4). Buradan ankete katılanların büyük bir bölümünün kendi aracıyla ziyaret alanına geldiği anlaşılmaktadır. Kendi aracıyla gelenleri, kiralık vasıtayla gelenler izlemektedir. Bunun yanı sıra tur araçlarıyla, arkadaş ve eş-dost aracıyla, yayla dolmuşuyla ve kamu taşıtıyla gelenler de bulunmaktadır. Ayrıca ankete katılanların tamamının karayoluyla sahaya geldiği anlaşılmaktadır.

Tablo 4: “Kulakkaya Yaylası’na Gelirken Hangi Tür Ulaşım Aracını Kullandınız ?” Sorusuna Katılımcıların Verdiği Cevapların Dağılımı

	Frekans(n)	Yüzde(%)
Kendi Aracımıyla	93	74,4
Kamu Taşıtıyla	2	1,6
Kiralık Vasıtayla	17	13,6
Şehirler Arası Otobüsle	2	1,6
Tur Aracıyla	3	2,4
Diğer	8	6,4
Toplam	125	100

Ankete katılanlara “buraya gelmeden önce yayla hakkında bilgi topladınız mı ?” sorusunu sorduğumuzda, katılımcıların % 47,2’lik bir kısmı (59 kişi) evet cevabını vermiştir. Evet cevabını verenler ise çoğunlukla internet ve arkadaş yoluyla bilgi topladıklarını bize aktarmıştır. Ankete katılanların % 52,8’lik bir kısmı ise yaylaya gelmeden önce bilgi toplamadığını belirtmiştir. Buradan gelenlerin yarısından fazlasının zaten daha önceden burayı bildikleri ve gelmeden önce herhangi bir bilgi kaynağına başvurma gereği duymadıkları anlaşılmaktadır.

Ankete katılanların “Giresun ilinde Kulakkaya Yaylası dışında ziyaret ettiğiniz yerler var mı?” sorusuna verdikleri cevapların dağılımına baktığımızda, katılımcıların % 77,6’lık kısmı (97 kişi) evet cevabını vermişlerdir. Evet cevabı veren turistlere “Giresun ilinde buradan başka nerele ziyaret ettiniz ?” diye sorduğumuzda, Kümbet Yaylası

ile Bektaş Yaylası’nı ziyaret edenlerin çoğunlukta olduğu görülmüştür. Bunun yanı sıra Çıkrıkçı Yaylası, Kurtbeli Yaylası, Sağrakgöl Yaylası, Tamdere Yaylası gibi yaylalardan da katılımcılar tarafından gezildiği anlaşılmaktadır. Buradan hareketle Kulakkaya Yaylası’nı ziyarete gelen turistlerin çoğunluğunun Giresun’da başka turistik yerlere de gittiği, özellikle ildeki en tanınmış yaylaların ziyaretçiler tarafından gezildiği anlaşılmaktadır.

Ankete katılanların “buraya geldiğinizde nerede konaklıyorsunuz ?” sorusuna verdikleri cevapların dağılımına baktığımızda, katılımcıların % 60’lık bir kısmının (70 kişi) günübirlik olarak geldiği görülmektedir. Yaylada konaklama yapanların oranı ise % 40 düzeyindedir. Konaklama yapanların % 20,8’inin (26 kişi) otel, pansiyon gibi konaklama tesislerinde, % 16’sının (20 kişi) akraba ve arkadaş evinde, % 3,2’sinin (4 kişi) kamuya ait tesislerde kalmayı tercih ettikleri gözlenmektedir (Tablo 5). Buradan hareketle konaklama yapanların daha az olmasının önemli bir sorun olduğu, yayla turizminin geliştirilmesi ve yöreye ekonomik olarak daha fazla katkı yapması bağlamında düşünülmesi ve üzerinde çalışılması gereken bir durum arz ettiği anlaşılmaktadır. Günübirlik olarak gelen turistlerin konaklamaya teşvik edilmesinin ve konaklama olanaklarının artırılmasının gerekli olduğu anlaşılmaktadır.

Tablo 5: “Buraya Geldiğinizde Nerede Konaklıyorsunuz ?” Sorusuna Katılımcıların Verdiği Cevapların Dağılımı

	Frekans(n)	Yüzde(%)
Otel vb. Konaklama Tesisinde	26	20,8
Akraba-Arkağaş Yanında	20	16
Kamu Kuruluşunda	4	3,2
Günübirlik Olarak Geliyorum	75	60
Toplam	125	100

Ankete katılanların “buraya hangi dönemlerde geliyorsunuz ?” sorusuna verdikleri cevapların dağılımına baktığımızda, % 46,4’ünün (58 kişi) yaz mevsiminde, % 31,2’sinin (39 kişi) yılın her hangi döneminde, % 20,8’inin (20 kişi) hafta sonu ve % 1,6’sının (2 kişi) hafta içi yaylaya geldiğini görmekteyiz (Tablo 6). Buradan ankete katılan ziyaretçilerin genellikle yaz mevsiminde, yılın diğer dönemlerindeki boş zamanlarında ve hafta sonlarında yaylaya gelmeyi tercih ettikleri, hafta içlerinde ise gelmeyi pek arzu etmedikleri anlaşılmaktadır.

Tablo 6: “Buraya Hangi Dönemlerde Geliyorsunuz ?” Sorusuna Katılımcıların Verdiği Cevapların Dağılımı

	Frekans(n)	Yüzde(%)
Hafta İçi	2	1,6
Hafta Sonu	26	20,8
Yaz Mevsiminde	58	46,4
Yılın Herhangi Döneminde	39	31,2
Toplam	125	100

Ankete katılanların “burada ne kadar vakit geçiriyorsunuz ?” sorusuna verdikleri cevapların dağılımına baktığımızda, katılımcıların % 68,8’inin (86 kişi) günübirlik olarak geldiği, % 18,4’ünün (23 kişi) 11 gün ve üzerinde konaklama yaptığı, % 6,4’ünün (8 kişi) 6-10 gün ve % 6,4’ünün (8 kişi) 1-5 gün arasında sürelerde konaklama yapmayı tercih

ettikleri anlaşılmaktadır (Tablo 7). Buradan da ziyaretçilerin çoğunlukla günübirlik olarak yaylaya geldiği, konaklama süresinin kısa olduğu ve uzun süreli konaklama yapanların oldukça az olduğu anlaşılmaktadır.

Tablo 7: “Burada Ne Kadar Vakit Geçiriyorsunuz ?” Sorusuna Katılımcıların Verdiği Cevapların Dağılımı

Konaklama Süresi	Frekans(n)	Yüzde(%)
Günübirlik	86	68,8
1 – 5 Gün	8	6,4
6 – 10 Gün	8	6,4
11 Gün ve üzeri	23	18,4
Toplam	125	100

Ankete katılanların Kulakkaya Yaylası ve yakın çevresine geliş sebeplerini incelediğimizde, katılımcıların ilk sırada yayladaki doğal güzellikleri görmek için geldikleri, bunu sırasıyla yayla ortamında stres atmak için, yayladaki kültürel zenginlikleri (yöresel yemekler, giysi ve oyunları vb.) görmek için gelenlerin takip ettiği gözlenmektedir. Bunun yanı sıra katılımcıların yayla evlerini görme, günübirlik gezi ve piknik yapma, akraba ve arkadaş ziyareti yapma, tur programında olması ve yol üstünde olması gibi çeşitli nedenlerle de yaylaya geldikleri anlaşılmaktadır. Ankete katılanların Kulakkaya Yaylası ve yakın çevresinde en beğendikleri şeyin neler olduğunu incelediğimizde; katılımcılar, ilk iki sırada yayladaki doğal güzellikler ile yaylanın temiz havasını kendileri için en cazibeli unsurlar olarak belirtmişlerdir. Ayrıca katılımcılar içerisinde yayla evlerini, yayla insanlarını ve yöresel çekicilikleri beğenenler de bulunmaktadır.

Tablo 8: Ankete Katılanların Kulakkaya Yaylası ile Konaklama ve Rekreatyonel Amaçlı Yararlandıkları Tesislerle İlgili Beğeni Durumlarının Dağılımı

	Yüzde(%)				
	Çok İyi	İyi	Orta	Kötü	Toplam
Yemekler ve içeceklerin Kalitesi ve Lezzeti	27,2	48,0	19,2	5,6	100
Ulaşım	18,4	42,4	27,2	12,0	100
Etkinlikler	8,8	41,6	24,0	25,6	100
Bilgilendirme ve Tanıtım	1,6	25,6	32	40,8	100
Yöre insanının yaklaşımı	27,2	56,0	11,2	5,6	100
Yöresel ve Kültürel Doku	46,4	40,0	8,8	4,8	100
Doğal Güzellikler	78,4	20,0	0,8	0,8	100
Temizlik ve Hijyen	19,2	40,8	29,6	10,4	100
Fiyatın uygun olması	10,4	45,6	31,2	12,8	100
Hizmet Kalitesi	9,6	42,4	21,6	26,4	100
Tesislerin Dekorasyonu ve konforu	6,4	38,4	31,2	24,0	100

Ankete katılanların çeşitli hususlarla ilgili beğeni durumlarına baktığımızda, katılımcıların yayladaki çeşitli konularda genel anlamda memnun olduğu anlaşılmaktadır. Katılımcıların yaylada en fazla beğendikleri unsurun, yaylanın kendine özgü doğal güzellikleri olduğu görülmektedir. Nite-

kim katılımcıların doğal güzelliklerle ilgili beğeni seviyesi % 78,4 oranında “çok iyi” şeklinde olmuştur. Bunun yanı sıra yöresel ve kültürel dokunun, yemek ve içeceklerin kalite ve lezzetinin, yöre insanının sıcak ve samimi yaklaşımının katılımcılar tarafından çok iyi, iyi ve orta düzeylerde de olsa beğenildiği gözlenmektedir. Buna karşın en beğenilmeyen unsurun, bilgilendirme ve tanıtım olduğu anlaşılmaktadır. Nitekim katılımcıların bilgilendirme ve tanıtımla ilgili beğeni seviyesi % 40,8 oranında “kötü” şeklinde olmuştur. Buna ek olarak hizmet kalitesi, etkinlikler, tesislerin konforu ve dekorasyonu gibi hususlarda beğeni durumunun diğerlerine göre daha düşük olduğu görülmektedir (Tablo 8). Bu türden beğeni seviyesi güçlü ve zayıf unsurların varlığının bilinmesinin, geleceğe yönelik olarak turizm planlaması yapılırken, yaylanın güçlü ve zayıf yönlerinin görülmesi bağlamında oldukça yararlı olacağı kanısındayız.

Ankete katılanların “Kulakkaya Yaylası’na yaptığımız ziyaretten genel olarak tatmin düzeyinizi belirtiniz ?” sorusuna verdikleri cevapların dağılımına baktığımızda, % 32,8’i (41 kişi) çok tatminkâr, % 34,4’ü (43 kişi) tatminkâr, % 20,8’i (26 kişi) kısmen tatminkâr cevabını işaretlemişlerdir (Tablo 9). Buradan ankete katılan ziyaretçilerin büyük bölümünün (% 88) ziyaretten memnun olduğu, çok az bir kısmının ziyaretten istedikleri tatmini elde edemedikleri anlaşılmaktadır.

Tablo 9: “Kulakkaya Yaylasına Yaptığımız Ziyaretten Genel Olarak Tatmin Düzeyinizi Belirtiniz ?” Sorusuna Katılımcıların Verdiği Cevapların Dağılımı

	Frekans(n)	Yüzde(%)
Çok Tatminkâr	41	32,8
Tatminkâr	43	34,4
Kısmen Tatminkâr	26	20,8
Kısmen Tatminkâr Değil	2	1,6
Tatminkâr Değil	3	2,4
Hiç Tatminkâr Değil	10	8
Toplam	125	100

Ankete katılanların “Kulakkaya Yaylası, yayla turizmi bakımından gelecek için umut veriyor mu?” sorusuna verdikleri cevapların dağılımı incelendiğinde, katılımcıların % 84’ünün (105 kişi) Kulakkaya Yaylası’nın yayla turizmi açısından gelecek için umut verdiğini, % 16’sının (20 kişi) ise gelecek için umut vermediğini düşündükleri görülmektedir. Bu durum, “yeterli turistik altyapı, tanıtım ve erişim olanakları oluşturulduğunda, koruma-kullanma dengesi gözetilerek turizm faaliyetleri sürdürüldüğünde, yaylanın gelecek için umut verici olduğu ve önemli bir turistik değer olduğu” şeklindeki yaklaşımımızın katılımcılar ve dolayısıyla yaylayı ziyaret edenler tarafından da paylaşıldığını göstermektedir.

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Giresun ilinin Dereli ilçesi Yavuzkema Beldesi sınırları içerisinde yer alan Kulakkaya Yaylası ve çevresi, barındırdığı doğal ve kültürel turistik kaynaklarıyla değerlendirilebilecek düzeyde bir turizm potansiyeline sahiptir. Bu bağlamda Kulakkaya Yaylası ve çevresindeki doğal ortamlarda yer alan doğal güzellikler (Desput kayası, Çaldağ gibi dağlık ve kayalık alanlar, kendine has mikrokliması, tertemiz havası, flora ve fauna elemanları, akarsu ve kaynakları) ile yaylanın kültürel yaşamına ait çekicilikler (geleneksel mimari, yö-

resel yemekler, el sanatları, festival ve eğlenceler, yöresel müzik, oyunlar vb.) turistik açıdan büyük bir çekim gücüne sahiptir. Bunlara ek olarak Kulakkaya Yaylası ve çevresindeki doğal alanlarda çeşitli turistik aktiviteleri (doğa yürüyüşü, at safari, bisiklet safari, sportif olta balıkçılığı, yaban hayatı ve kuş gözlemciliği, doğa fotoğrafçılığı vb.) gerçekleştirmek mümkündür [12]. Böylesine potansiyeli yüksek ve turistik kaynakları zengin bir turizm merkezi olan Kulakkaya Yaylası'nın turizm potansiyelinin ortaya çıkarılması ve turizm faaliyetlerinin geleceğe dönük olarak sürdürülebilir bir şekilde planlanması ve uygulanması için ziyaretçilerin düşünce ve önerilerinin öğrenilmesi, bakış açılarının tespit edilmesi oldukça önemlidir. Bu amaç doğrultusunda yapmış olduğumuz bu çalışmada, Kulakkaya Yaylası'na gelen ziyaretçilerin, turizm ve rekreasyon faaliyetlerine, yayla sahasına ve yerel halka yönelik algılamaları incelenmiştir.

Kulakkaya Yaylası'na gelen ziyaretçilerin turizm ve rekreasyon faaliyetleriyle ilgili, görüş ve önerilerini tespit etmek için yaptığımız anket verilerinden yola çıkarak değerlendirme yaptığımızda; katılımcıların çoğunlukla Giresun ilinde doğdukları ve Giresun ilinde ikamet etmekte oldukları anlaşılmaktadır. İl dışından gelenler ise % 20'nin altındadır. Bunun yanı sıra katılımcıların, tekrar gelme oranlarının oldukça yüksek olduğu ve ziyaretleri tekrarladıkları, özellikle arkadaş grupları ve ailecek yapılan ziyaretlerin daha fazla olduğu, büyük bir bölümünün kendi aracılığıyla ziyaret alanına geldiği anlaşılmaktadır. Buna ek olarak kendi araçlarıyla, arkadaş ve eş-dost aracılığıyla, yayla dolmuşuyla ve kamu taşıtıyla da gelenler bulunmaktadır. Ayrıca katılımcıların yarısından fazlasının zaten daha önceden bu çevreyi bildikleri ve gelmeden önce herhangi bir bilgi kaynağına başvurma gereği duymadıkları anlaşılmaktadır. Yaylaya gelmeden önce bilgi toplayan katılımcıların ise çoğunlukla internet ve arkadaş yoluyla bilgi topladıkları anlaşılmaktadır.

Ankete katılan ziyaretçilerin, yayla ziyaretinden büyük ölçüde memnuniyet duydukları ve büyük bölümünün (% 88'i) tatminkâr olduğu, yaylaya geliş sebeplerinin başında doğal güzellikleri görmek olduğu bunu yayla ortamında stres atmak için, yayladaki kültürel zenginlikleri (yöresel yemekler, giysi ve oyunları vb.) görmek için gelenlerin takip ettiği gözlenmektedir. Bunun yanı sıra katılımcıların yayla evlerini görme, günübirlik gezi ve piknik yapma, akraba ve arkadaş ziyareti yapma, tur programında olması ve yol üstünde olması gibi çeşitli nedenlerle de yaylaya geldikleri anlaşılmaktadır. Katılımcılar içerisinde Kulakkaya Yaylası'nın yanı sıra Kümbet Yaylası ile Bektaş Yaylası'nı ziyaret edenlerin çoğunlukta olduğu görülmüştür. Bunun yanı sıra Çıkrıkçı Yaylası, Kurtbeli Yaylası, Sağrakgöl Yaylası, Tamdere Yaylası gibi yaylaların da katılımcılar tarafından gezildiği anlaşılmaktadır. Katılımcıların yarısından fazlasının yaylaya günübirlik olarak geldiği ve konaklama yapmadığı, konaklama yapanların ise otel, pansiyon gibi konaklama tesislerinde, akraba ve arkadaş evinde ve kamuya ait tesislerde kalmayı tercih ettikleri gözlenmektedir. Ankete katılan ziyaretçilerin genellikle yaz mevsiminde, yılın diğer dönemlerindeki boş zamanlarında ve hafta sonlarında yaylaya gelmeyi tercih ettikleri, hafta içlerinde ise gelmeyi pek arzu etmedikleri anlaşılmaktadır.

Katılımcıların yaylada en fazla beğendikleri unsurun, yaylanın kendine özgü doğal güzellikleri olduğu görülmektedir. Bunun yanı sıra yöresel ve kültürel dokunun, yemek ve içeceklerin kalite ve lezzetinin, yöre insanının sıcak ve samimi yaklaşımının katılımcılar tarafından çok iyi, iyi ve orta düzeylerde de olsa beğenildiği gözlenmektedir. Ayrıca yeşil ortamın olması, doğa harikası olması, doğallığının nispeten

korunması ve fazla tahrip edilmemesi, doğanın güzelliği ve sadeliği, temiz yayla havasının bulunması, şehirden stresten ve gürültüden bir günlük de olsa uzak kalabilme olanağının olması, ulaşımın kolay olması, eşsiz Karadeniz lezzetleri ve uygun fiyatın olması gibi hususların katılımcılar tarafından beğenildiği anlaşılmaktadır. Buna karşın en beğenilmeyen unsurun, bilgilendirme ve tanıtım olduğu anlaşılmaktadır. Ayrıca hizmet kalitesinin iyi olmaması, etkinliklerin yetersiz olması, tesislerin konforu ve dekorasyonunun yetersiz olması, yatırımların yetersiz olması, günübirlik kullanım alanlarının kirli bırakılması, çevre temizliğinin çok az olması, karayolunda yeterli miktarda yönlendirici levhanın olmaması ve yolların yer yer bozuk olması, bazı insanların yaklaşımının olumsuz olması, alt yapı sorununun olması, konaklama ve yeme-içmenin pahalı olması, telefon ve internet konusunda sıkıntılarının olması, binaların artması, silah atılması, alkol alınması ve tuvalet temizliğinin iyi olmaması gibi katılımcıların beğeni durumunun diğerlerine göre daha düşük olduğu hususlar da bulunmaktadır.

Katılımcıların büyük bir kısmının Kulakkaya Yaylası'nın gelecek için umut vaat ettiğini benimsedikleri anlaşılmaktadır. Ayrıca katılımcıların büyük bir bölümü, doğal güzellikleri tekrar görmek için, beğendiği ve stresten uzak olduğu için, fiyatı uygun güzel bir tatil yeri olduğu için, sessiz ve sakin bir yer olduğu için, görülmesi gereken bir yer olduğu için, iş yoğunluğundan kurtulup, biraz olsun rahatlamak için, yayla havası almak için, evine yakın olduğu için, sürekli geldiği bir yer olduğu için, bu çevrede yaşadığı için ve rahat, güvenli bir yer olduğu için bir kez daha yaylaya gelmeyi arzu ettiklerini belirtmişlerdir. Yine katılımcıların büyük bir bölümü, gerçekten görülmesi ve gezilmesi gereken bir mekan olması, beğendiği bir yer olması, doğa harikası güzel bir yer olması, şehrin gürültüsünden uzak olması, temiz yayla havasına sahip olması, hizmet ve yemek kalitesinin iyi olması, yöresel yemeklerin bulunması ve gördüğü güzellikleri herkesin görmesini arzu etmesi gibi nedenlerle geri döndüklerinde arkadaşlarına ve yakın çevresine burayı gezmelerini tavsiye edeceklerine belirtmektedirler.

Ankete katılan ziyaretçilerin de paylaştıkları gibi Kulakkaya Yaylası, değerlendirilebilecek düzeyde turizm ve rekreasyonel potansiyele sahip, gelecek için umut veren ve ileriki yıllarda bugünden çok daha iyi bir duruma ulaşabilecek bir yayla turizm merkezi olma yolunda önemli aşamalardan geçmektedir. Bu aşamalardan geçerken bir takım sorunlarla karşılaşması söz konusu olabilmektedir. Bu bağlamda yayla ve yakın çevresinde planlama sorunları, erişim sorunları, altyapı sorunları, kaçak ve plansız yapılaşma sorunları, yayla ortamına uygun olmayan binaların bulunmasıyla ilgili sorunlar, yasal mevzuattan kaynaklanan sorunlar, tanıtım ve reklam sorunları, özellikle günübirlik kullanım alanlarında görülen çevre kirliliği, turizmin sadece yaz mevsimine sıkışmış olması, konaklama imkanlarının yetersiz olması, rekreasyon ve günübirlik kullanımlara yönelik tesislerin (restoran, kafeterya vb.) yetersiz olması, yatırımların yetersizliği, turizme ve turiste bakış açısıyla ilgili sorunlar gibi dikkat çekici ve çözülmesi gereken sorunlar silsilesi bulunmaktadır [12]. Yaylayı ziyaret edenlerin de dikkatini çeken bu türden sorunlar peyderpey çözüldüğünde; turistik altyapı, yapılaşma, konaklama, çevre temizliği, tanıtım ve erişim olanakları geliştirildiğinde; ziyaretçilerin yayla ve yerel halkla ilişki ve etkileşimleri iyileştirildiğinde, koruma-kullanma dengesi gözetilerek turizm faaliyetleri sürdürüldüğünde, yaylanın gelecek için umut verici olduğu ve turizm merkezi olarak önemli bir turistik değer olduğu anlaşılmaktadır.

KAYNAKLAR

- [1] Anonim, (2012), *Giresun İli Turizm Rehberi*, Giresun Valiliği, İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Giresun.
- [2] Anonim, (2013), *Giresun İli Doğa Turizmi Master Planı(2013-2023)*, T.C. Orman ve Su İşleri Bakanlığı 12 Bölge Müdürlüğü Giresun Şube Müdürlüğü, (Erişim Adresi: http://bolge12.ormansu.gov.tr/Erişim_Tarihi:16.09.2013).
- [3] Atalay, İ., (1994), *Türkiye Vejetasyon Coğrafyası*, Ege Üniversitesi Basımevi, Bornova, İzmir.
- [4] Atalay, İ., (1997), *Türkiye Coğrafyası*, Ege Üniversitesi Basımevi, İzmir.
- [5] Bayram, N., (2001), *Turizm Coğrafyası Açısından Bir Araştırma: Kümbet Yaylası* (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Atatürk Üniv. Sos. Bil. Enst., Erzurum.
- [6] Bekdemir, Ü., (2000), *Giresun Kent Coğrafyası* (Basılmamış Doktora Tezi), Atatürk Üniv. Sos. Bil. Enst, Erzurum.
- [7] Doğaner, S., (2001), *Türkiye Turizm Coğrafyası*, Çantay Kitabevi, İstanbul.
- [8] Doğanay ve Zaman, (2013), *Türkiye Turizm Coğrafyası*, Pegem Akademi, Ankara.
- [9] Haberal, H., (2015), *Turizmde Alternatif (Ekolojik Turizm-Doğa Turizmi-Kırsal Turizm-Yayla Turizmi*, Detay Yayıncılık, Ankara.
- [10] Koçman, A., (1993), *Türkiye İklimi*, Ege Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları:72, İzmir.
- [11] Sever, R. ve Koca, H., (2003), “Giresun Ormanları ve Başlıca Sorunlar”, *Yeşil Giresun Gazetesine Göre Cumhuriyetin İlk Yıllarında Giresun Sempozyum Bildirileri*, Ümit Ofset Mat. s. 117-128, Ankara.
- [12] Sezer, İ., (2015), Doğu Karadeniz’de Gelişme Potansiyeli Yüksek Bir Yayla Turizm Merkezi: Kulakkaya Yaylası, *Doğu Coğrafya Dergisi*, Cilt:20, Sayı:34, s.89-115.
- [13] Somuncu, M. - Çabuk Kaya, N. - Akpınar, N. - Korum, E. ve Özelçi Eceral, T., (2012), *Doğu Karadeniz Bölgesi Yaylalarında Çevresel Değişim*, Ankara Üniversitesi Yayınları No: 362, Çevre Sorunları Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayın No: 2, Ankara.
- [14] Somuncu, M., (2008), “Doğu Karadeniz Bölümü’ndeki Dağlık Alanların Kalkınmasında Kırsal Turizmin Yeri ve Önemi: Giresun İli Örneği”, *Uluslararası Giresun ve Doğu Karadeniz Sosyal Bilimler Sempozyumu (09-11 Ekim 2008) Bildiriler Kitabı* Cilt: II, s.443-456, Giresun.
- [15] Zaman, M., (2007), *Doğu Karadeniz Kıyı Dağlarında Yaylalar ve Yaylacılık*, Atatürk Üniversitesi Yayınları No. 960, Fen-Edebiyat Fak. Yay. No: 105, Araştırma Serisi No: 75, Erzurum.
- [16] Zaman, M. - Şahin, İ.F. ve Bayram, N., (2007), “Doğu Karadeniz’de Alternatif Bir Turizm Merkezi: Kümbet Yaylası”, *Doğu Coğrafya Dergisi*, Sayı: 17, s. 33-65. Konya.